

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Lonesod
 Härad: Frösta Adress: Njöringe
 Socken: Ö. Njöringe Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1941 Född år _____ i _____

Korsvirke.	s. 1.	Et. II: 2.
Band och strävar infällda i lastjälform.	s. 2.	Et. II: 4.
Trängämde bindstockar.	s. 3.	Et. II: 5.
Tortak.	s. 4.	Et. II: 16.
Trädelade stugor.	s. 5.	Et. II: 23.
Logar.	s. 6-7.	Et. II: 35.
Byggnadsmaterial.	s. 8.	Et. II: 45.
Halvdörar och naror.	s. 9.	Et. II: 46.
Innanfönster, tvärbotten, järn- spisar.	s. 10.	Et. II: 47.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Annette Larsson
Härad: Frosta Adress: Åsajunge
Socken: Åsajunge Berättat av: _____
Uppteckningsår: 1941 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sektion 11 lista n: 46

Habitlärare och maror.

Lärarnas utseende.

Hur de var sammansfogade.

Hur de stängdes

Skriv endast på denna sida!

Sektion 11 lista M:2 Hørsörrike.

1. Uppgifterna gäller hela socknen:

3. Hørsörrike har förekommit i hus, efter gammal byggnadskonstruktion.

De var väggar i riktiga rutor, både lodräta stölpas, och tvärgående.

Di mellanrummen varierade, både i fyllda med tegel, eller råsten och lera, och inkräpplade. Men även med bräder.

På en del horsörrikesväggar var i di rutorna trä, som gick på sned i di rutorna.

Di väggarne var fyllda av råsten och lera.

Flätverk i råstensväggar bestod av länghalm.

Hørsörrike var i gamla gårdar både till boingshus, och uthus.

Di stölpasne var inkräpplade i syftar. Di tvärgående banden var inkräpplade i stölpasne. Di sneda banden var snedda så di passade in i hörnen.

Di tvärgående banden var lika grova som di lodräta stölpasne.

Är finns sådana hus, men där har skett den ändringen att väggarne i helhet betäckts med bräder.

Tiden gäller 1850, omkr. 1900

Meddelare, uppvecklare Annette Sörsson 16/10 1946

Et II:2

avskr. / s.

Etu II:4

Sektion 11 lista nr 4 Band och strävor infällda i lasestjärtfarm.

1. Gäller mest större gårdar, de ställe som tillhörde herrgårdar.

3. Man kanske ha funnits, men ej allmänt bland allmogem här.

De byggades i större längor, där var sådan konstruktion som fig 3 a.

De var både delar, både ena träet lagt på de andra, och nedfällt i fördjupning

Tränaglar ans mycket för, men spikning förekom även, dock något senare.

I alla gamla hus var tränaglar vanliga.

De var mest i uthus som de förekom, s. k. stora längor, men även binningshus.

Här omkring är de sällsynt bland bönder.

Besättat av gamla i orten.

Tiden gäller 1850, efter 1900.

Uppptecknare Annette Jonsson 16/10 1941

Annette J.

ACC. N:R. M. 7889:3.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Sektion II lista nr 5 Trärgående bindstreckar.

Sektion II:5

1. Gäller hela socknen.

3. Trärgående bindstreckar var allmänna både i herrariskes och skiftesverkshus.

De voro dels nedfälda i väggstolparna, men äro trädla genom ett hål.

Efter gammal byggnadsform så hela ramverket nätkades i hop.

Efter fig 4, a bilden. är den allmänna bland allmogens här.

En byggnadsform som har förändrats på 80, 90 året.

Den har från herrgårdarna förts till allmogens.

Efter hand som husen behöves repareras eller ombyggs ändras gamla typer.

Tiden gäller 1850, 1900. kvarstår dock senare.

Meddelare och upptecknare Annette Lomström 16/10 1941

avskat

Sektion II lista M:16 Torvtak.

1. Bester gäller hus i Stjärninge by.
2. Små hus under bostället, kroman på 1870 talet.
3. De förekom på små höjer som låg på fäladerna.

De var gräs torvar som skars upp i fyskantiga stycken rätt tjocka.
Di fick hälsat läggas om vart år.

Om di över näver, eller bark var de bra. Men i sådana höjer fick di ha vad som hälsat. De var ris, rester, långa kristiga grenar som bant och läden, som även var grenar. På di resterna lades torvorna.

Med till var ett trä som vid ändarna, gavlarna, var instappad eller med en krok fäst. De kunde endast vara en träbro som trät vilka i, och som var i stagen i stolpen.

Som förstärkning till taket, så de inte kasa av, eller under vintern blev hälsat lades till med rafta över de. Di fick fästas med ridjer, som di bant med.

I di höjerna som bester, bodde litte Olans, och två bröder Per Anders Englösen.

Berättat av gamla i byn.

uttrycknat av Annette Soneson 16/10 1941

Sektion 11 lista nr 23 Trädelade stugor.

1. Gäller Äsjinge by.

2. Södergård i Äsjinge sådan den var på 1800 talet.

3. Manbyggnaden, s. k. stugan var en lång smal länga. Gården var kringbyggd. Jag kan ejäk som barn minnas den.

Där var huset delat tvärs om, så först var förstugan i hela husets bredd.

Där intill var storslugan, den var något avlång.

Vid andra sidan om stugan var köket, även tvärs om längan.

Den öppna skorstenen med bakugan var intill stugväggen.

Men så var köket så brett så de gick vid sidan om hela bakugnen.

Som fig 14, a. Stugan där till höger. Rök så stort så de s. k. gick kring bakugnen.

Men där var ingång direkt utifrån, och in i köket, även från gården i färdan.

Den hängan, samt hela gården byggdes om 1894.

Gården ägare på 1800 talet var Ola Olsson.

Upptecknare Annette Jonsson 16/10 1941

List II 23

AOK
R.

ACC. N:R. M. 7889 :6-7.

Landskap: Skåne Upptecknat av: Arnecke Larsson

Härad: Fresta Adress: Äjunge

Socken: Ö. Äjunge Berättat av:

Uppteckningsår: 1941 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

II:35

Sektion 1) lista N: 35

Logar.

Hur logen var byggd.

Logar av annat slag.

10/11/41

Skriv endast på denna sida!

Sektion 11 lista nr 35 Logar.

- 1, 2. Beskr. gäller hela socknen både större bondgårdar och småställe.
3. På de större ställen, bondgårdar, var alltid logen som på bild, fig 22 a.
Den var så, att där var loggolv vid var sida om logen. Loan
Di gamle loan, var alltid av lera, lärta. Hårt stampad lera.
Där var sädesgolv vid båda sidor. Logen var högre än sädesgolven.
b. Dörrarna, loportarna var mitt mot varandra, vid var sida på hängan.
Så att de körde tvärs över logen när de körde in säd.
Några utskott fanns ej, ~~men~~ i senare tid, då ångtröskerna kom till har en
förändring i sådan typ, att de näst höja portarna.
I de gamle husen var portarna låga, så har de näst höja taket med en ut-
skjutning, och så portarna efter.
På gamla ställe var fähuset vid ena ändan. En liten foderlada på gaveln,
sen fähuset, så ett sädesgolv, sen logen, sen ett sädesgolv.
4 Utan om loporten var en brygga, stäntring, från loskammelen, och ut.
För hästarna skulle lättare dragas lossen.

Någon annan typ av logar har ej förkommit, men jag har hört gamla
talat om vid herrgårdarne hade de långlogar, men de var ju ej här.

Lbu II: 35

5a. Vid smäställe var ju logarne något mindre. Där var ju inte mer än en dörr, vid ena sidan. På gamla hus var alltid en lobänns, en liten lucka att öppna vid andra sidan. På många gamla smäställe var logen intill skugan, som var sådesgols och fähus.

b. Logen placerad i en länga, med ett fähus och öppet skjut har ju förekommit på så vis, att en öppen port skilt åt.

Där har ju varit tak, och stänge över, men så under taket till golvet varit öppet fri infart. De kallades öppna port. Över porten var ju hi, eller annat foder präckat. Där var s. k. jället över porten.

Torpene, var många som inte hade större loge än en liten fyrkant avsatt uti huset var de bar sig. Där satte han en stor stek, där stog han härdarne rona på den steken.

Där har ju skett förändring hos både större och mindre hemmansägare som böckerne kom. Även sen jordbruket kom i större kultar, så här blev mer säd.

Tiden gäller 1850, och innan, till efter 1900.

Meddelare och utprädnare Arnette Sorensen 19/10 1941.

Cet. II : 45

Sektion 11 lista nr 45 Byggnadsmaterial.

1, 2 Gätter hela socknen av alla samhällsklasser.

3. a Gamla hus, som är byggda för länge sen omkr 100 år och som finns kvar är byggda av ek. De är ännu bibehållt.

Stolpar, fotträ, och sparra är av ek. Flea gårdar byggdes för av ek.

Men boken byggdes mycket av. Mitt hus här, är byggt omkr 1860, där är, eller var då ytterväggarna av boken, björträder. Där finns ännu något kvar, de träderna är hårda som horn.

6. För att få dem så hårda lades de i vatten först en tid, sen torkad så till de blev så torra. Sen höll de i många år.

De skulle ju helst vara torrt virke som de skulle byggas av.

De fick helst vara sommarstort. De högs på vintern men fick helst torra hela den sommaren. Senare har gran begagnats i stor utsträckning.

Tränaglar har alltid varit sammankäntande av stolpar och fotträ, sparrverk, o.d.

Tränaglar sattes i nästan överallt.

4 Där som de byggde en stor länga, eller gård, och ek togs till fotträ, stolpar och raiis fick de ju taga annat material till ytterklädsel om så behövdes. Där gick ju mycket ek till

Meddelare och uppskötare Arnette Smisson 20/10 1941.

avsk.

ACC. N:R. M. 7889:9

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Selektion 11 lista M: 46 Halsdörrar och varor.

1, 2 Beskr. gäller hela serien, både större och mindre ställe.

3 Halsdörrar har brukats här över allt förr i tiden.

De nyttjades även i boningshus, här finns ännu på något enstaka gammalt hus.

De voro delade i över, och underdel. I fähus, och stall var allmänt halsdörrar.

Eftersom de nu ändras i stallarne blir även dörrarne ändrade, men här finns ännu.

De öppnades alltid utåt. Även bogdörrar voro delade i över, och underdel.

Den tygen nyttjas ännu.

Dörrarna på uthusen var försedda med haspar både ute, och innan.

Där var två tvärsjåtor, på var halva dörr som höll samman, och som dörren fästes i.

Där var grova spik, med stora klumpiga huvud, som stogs i från yttersidan.

Di huvuden var ju placerade på utsidan av dörren, sjåtorerna var på insidan.

Där var i regel även så långa gångjärn så di gick ut på halva dörren.

Di fästes i med stora naglar. Di var även på yttersidan.

På boningshus stängdes den nedre dörren med en klinka, som vete på en hake.

Men även med en träklinka som sköts fram. ~~††~~

Tiden gäller innan 1850, och i viss utsträckning efter 1900.

Meddelare och upptecknare Annette Tonesson 20/10 1941.

Estu II: 46

cosku

Sektion 11 lista M: 47. Innanfönster, drossbotten, järnspisar.

1. 2. Gäller hela sektionen, av alla samhällsklasser.

3. Innanfönster är rätt gammalt bruk här. De har kommit hit mest från herrgårdarna, men även från städerna. Den är nog sen omkr. 1860.

För längre tillbaka hade de lämnor för fönstern. De var jalacerade på ytterväggarna. De var två löror som var på båda sidor om fönstret, så kunde de stängas över fönstret. Sen börja de med innanfönster, i två halvor, så helstrades romor i kring.

4. Dubbla drossbotten är något senare. De börjades då de övergick från bergalt till bräderygeln. De börja först med att lägga bräder ovanpå bergaltet.

Sen börja de allmänt i nya hus med drossbotten. Den börja omkr. 1820, 30, mera allmänt något senare. De mesta byggnadstyper har kommit från herrgårdarna.

5. Järnspisar började mera allmänt omkr. 1875, då kom de till allmogem.

De hade nog varit i bruk innan, men här om kring, var de först då.

Meddelare gamla i orden.

Nyarecknare Annette Sorenson 20/10 1941.

Lebu II: 47

avsk